

Bespreeknotitie

Agendapunt	Onderwerp	Kenmerk	Portefeuillehouder
09.	Continuïteit operationele diensten VRGZ		Dhr. J. Kottelenberg
Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur	Samensteller	
18 juni 2026	2 juli 2026	DT VRGZ	

Inhoud

Aanleiding

Als gevolg van de Russische oorlog in Oekraïne, de oorlog met Iran en andere geopolitieke dreigingen in de wereld is onze vrijheid in tijden niet zo kwetsbaar geweest. Tachtig jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog is het reëel dat Nederland betrokken raakt bij een grootschalig gewapend conflict.

De Rijksoverheid roept inwoners en bedrijven op zich voor te bereiden op mogelijke ontwrichting van de samenleving, waaronder 72 uur stroomuitval. Nederland is al doelwit van hybride oorlogsvoering, zoals spionage, sabotage en cyberaanvallen. Tegen deze achtergrond, maar ook in samenhang met de vitaalverklaring, is het noodzakelijk om de VRGZ zodanig in te richten dat de continuïteit van de operationele diensten gewaarborgd kan blijven voor tenminste 96 uur, waarbij afhankelijkheden van derden geminimaliseerd worden. Met het vaststellen van het programmaplan weerbaarheid in maart 2026 heeft u de bestuurlijke opdracht verstrekt om te verkennen van wat hiervoor nodig is, uitgaande van een vastgesteld basisniveau voor bedrijfscontinuïteit. In deze bespreknotitie presenteren wij de uitkomsten van deze verkenning.

Impact van langdurige stroomuitval voor de continuïteit van de operationele diensten en crisisorganisatie

De operationele diensten zullen direct geconfronteerd worden met een piekbelasting aan meldingen. Brandmeldsystemen zullen gaan falen, het aantal liftopsluitingen zal bovengemiddeld zijn en mensen die thuis afhankelijk zijn van zorg zullen acute zorgvragen opleveren. Dit resulteert ook in een verwachte overbelasting van telecom en meldkamersystemen. Systemen die niet functioneren zonder stroomvoorziening. De hulpdiensten zullen te maken krijgen met uitval van (communicatie-)systemen. We kennen op dit moment geen redundantie in communicatie-, elektriciteits- of brandstofvoorzieningen. Het continueren en coördineren van de hulpverlening en crisisbeheersing raakt bedreigt, daarom zijn maatregelen noodzakelijk.

In de voorbereiding op het risico van stroomuitval is de blik van VRGZ altijd naar buiten gericht geweest. Wij treden op om de effecten op- en voor anderen op te lossen. Nu staan we voor de uitdagende opdracht om de operationele diensten van de brandweer, ambulance en de crisisorganisatie zo in te richten dat de spoedeisende taken van de operationele- en crisisorganisatie ook intern gecontinueerd kunnen worden. Om dit te kunnen realiseren zijn er een aantal fundamentele zaken die geregeld moeten worden om zo min mogelijk afhankelijk te zijn van externe partners en onze operatie te kunnen blijven uitvoeren.

Deze zaken zijn in willekeurige volgorde:

- Noodstroomvoorziening
- Brandstof
- Noodcommunicatie- en alarmeringsfaciliteiten
- Personele bezetting
- Noodpakketten

In deze bespreeknotitie continuïteit operationele diensten VRGZ worden vier scenario's besproken. Van het handhaven van de huidige situatie (scenario 0), tot het treffen van robuuste maatregelen (scenario 3). In de verschillende opties zijn met name de onderwerpen noodstroom- en brandstofvoorzieningen uitgewerkt.

Het realiseren van een noodcommunicatie en alarmeringssysteem is in dit voorstel niet meegenomen omdat dit primair een verantwoordelijkheid is van het Rijk. Rijk en Regio's verkennen hiervoor een gezamenlijke aanpak. Om de aansturing en coördinatie mogelijk te maken als we met dit langdurige stroomuitval geconfronteerd worden is de ontwikkeling hiervan wel een vereiste.

Bestuurlijke afwegingen

Wij vragen aan u als bestuur om een goede keuze afweging te maken op basis van de geschetste scenario's en hierbij aan te geven welke basisniveau voor de operationele diensten in de VRGZ wordt nagestreefd en welk risico bestuurlijk acceptabel is.

Noodstroomvoorzieningen en brandstof

De beschikbaarheid van elektriciteit is essentieel voor het uitvoeren van de operationele taken. Zo is er stroom nodig voor het alarmeren van collega's, het openen van (overhead)deuren, koelen van medicatie, vullen en reinigen van persoonlijke beschermende middelen (pbm's) en het opladen van apparatuur. Daarnaast is het beschikken over elektriciteit een vereiste om te kunnen optreden als coördinatiepunt in het netwerk van gemeentelijke noodsteun- en coördinatiepunten. Een deel van onze zesendertig brandweerkazernes en vier ambulanceposten is al voorzien van noodstroom, maar om de operationele dienstverlening op een minimaal acceptabel basisniveau te kunnen laten opereren is een opschaling hiervan noodzakelijk.

De beschikbaarheid van brandstof is zowel voor het laten draaien van de noodstroomvoorzieningen als het operationeel houden van de hulpdienst voertuigen cruciaal. Daarom wordt brandstof gezamenlijk met de noodstroomvoorzieningen in de opties uitgewerkt. Momenteel beschikt VRGZ over minimale reserves brandstof die bedoeld zijn om de vaste noodstroomvoorzieningen bij langdurige stroomuitval bij te kunnen tanken. Deze kleine voorraden zijn niet toereikend voor uitval van stroom gedurende 96 uur.

Noodcommunicatie- en alarmeringsfaciliteiten

In het eerste uur moeten maatregelen getroffen worden om als organisatie op te kunnen blijven treden. Ons communicatielandschap zal na 4 uur uitvallen of nauwelijks meer gebruikt kunnen worden. Om (bestuurlijke) besluitvorming mogelijk te maken, operationele processen aan te sturen en om te kunnen blijven communiceren tussen burger, noodsteunpunten en coördinatiepunten zijn maatregelen nodig.

Zoals gezegd ligt de verantwoordelijkheid van een landelijk dekkend systeem bij de Rijksoverheid. Dit neemt niet weg dat wij een regionale verantwoordelijkheid hebben om onze operatie te kunnen blijven continueren. Daar hoort ook communicatie bij. Vanuit een landelijke opdracht zal er een alternatief alarmerings- en communicatiesysteem moeten worden gerealiseerd. Tot dat moment is het noodzakelijk dat VRGZ, in samenwerking met de 14 gemeenten zelf maatregelen treft.

Op basis van een verkennend onderzoek blijkt dat satellietcommunicatie nu een alternatief communicatiemiddel kan zijn. Echter de beperkte gebruiksfunctionaliteiten en de hoge kosten maken dat VRGZ dit niet als een reëel alternatief ziet om de crisis- en operationele dienstverlening te waarborgen. Daarom zal een vervolgonderzoek worden uitgevoerd op het realiseren van een alternatief communicatienetwerk dat dit wel mogelijk maakt en ook kan voorzien in de communicatie met noodsteunpunten.

De landelijke ontwikkelingen worden nauwgezet gemonitord in nauwe samenwerking met de Oost-5 regio's (ook in verband met de Meldkamer Oost Nederland).

Personele bezetting

Voor het garanderen van voldoende bezetting van personeel zijn er voor de ambulance, brandweer-24uurs dienst, brandweervrijwilligers crisis-, en personele bezettingsplannen opgesteld.

Omdat de VRGZ het garanderen van voldoende personeel ziet als een intern proces en deze opgestelde plannen met zekerheid in werking treden wanneer zich een langdurige crisis voordoet, wordt hier geen keuze voorgelegd aan het bestuur.

Noodpakketten

Er is kritisch gekeken naar primaire basisvoorzieningen die geregeld moeten worden voor de collega's die dag en nacht werkzaam zullen zijn om de operationele organisatie draaiende te houden. Hierbij wordt er onder anderen gekeken naar mogelijkheden om met maaltijdleveranciers afspraken te maken over het faciliteren van gezonde en voedzame maaltijden voor de operationele medewerkers.

Uitgewerkte scenario's

Bij het uitwerken van de scenario's is gekeken naar de operationele brandweer basisdekking in de regio (opkomst in 10 minuten), spreiding en de specialismen die op de verschillende brandweerposten staan. Voor de ambulancedienst is er op eenzelfde manier gekeken naar de basisdekking waarbij er rekening is gehouden met de opkomsttijd van 15 minuten.

Daarbij is meegenomen dat ambulances eveneens kunnen tanken op brandweerposten. Op die manier kan ook de inzetbaarheid van de ambulancedienst worden gewaarborgd.

Bij een grootschalige stroomuitval zullen brandweereenheden veel alarmeringen krijgen. Een vergelijkbare piekbelasting wordt voorzien bij de ambulancedienst. Dit houdt in dat we snel een hoog brandstofverbruik voorzien. Zonder gewaarborgde brandstofvoorziening zullen onze operationele eenheden direct geraakt worden. Op basis van ervaringscijfers voorzien wij dat voertuigen na 6 tot 8 uur moeten kunnen tanken en anders stilvallen en dus niet meer inzetbaar zijn. Het continueren van onze operationele taken hangt daarmee samen met het beschikken over brandstof.

Hieronder een korte beschrijving van de 4 uitgewerkte scenario's. In bijlage 1 (pag 6.) zijn de 4 scenario's in matrices weergegeven zodat de verschillen tussen de scenario's in één overzicht duidelijk worden. In de matrices worden de voor- en nadelen en de risico's per scenario beschreven.

Scenario 0 – geen extra maatregelen

Bij dit scenario worden zowel op het gebied van noodstroom- en brandstofvoorzieningen als op het gebied van noodcommunicatie- en alarmeringsfaciliteiten geen extra maatregelen getroffen.

Van de brandweerkazernes binnen VRGZ zijn er momenteel slechts vier voorzien van een noodstroomvoorziening (nsa) met een vaste opstelling, dit zijn de posten Nijmegen-Centrum, Nijmegen-West, Wijchen en Lent. De nsa op post Culemborg is ook een vaste opstelling, maar deze is in eigendom van de gemeente Culemborg.

Daarnaast beschikt de VRGZ over zes sterk verouderde mobiel inzetbare noodstroomaggregaten. Verder heeft de ambulancedienst een mobiele nsa ter beschikking om in te kunnen zetten op een van de posten in de regio. Daarmee beschikt onze regio over een totaal van twaalf operationele noodstroomvoorzieningen.

Scenario 1 – minimale inrichting voor absolute basis operationele diensten VRGZ

Voor dit scenario geldt dat er in vier extra noodstroomvoorzieningen wordt geïnvesteerd wat het totaal posten met een noodstroomaggregaat (nsa) brengt op zestien. Voor deze investering heeft uw bestuur in

november 2025 al akkoord verleend, middels de inzet van de weerbaarheidsgelden 2025 en gedeeltelijk 2026. Hierbij is kritisch gekeken naar de juiste spreiding in de regio.

Daarnaast wordt op elke locatie met een noodstroomaggregaat ook een tankopstelling gerealiseerd en zal er zowel in het oosten als in het westen van onze regio een extra tankopstelling komen voor voertuigen die op benzine rijden.

Voor het operationaliseren van nsa's is meer nodig dan enkel de aanschaf van de aggregaten zelf. Op iedere post moet een veilige stallingsruimte gevonden worden, er dienen (gecertificeerde) vrijwilligers te zijn om de aggregaten te kunnen testen, opstarten en eventueel verplaatsen. Verder zijn er uniforme aansluitsets nodig om de gebruiksvriendelijkheid bij koppeling aan de gebouwen te bevorderen.

Scenario 2 – reële inrichting voor werkbare basis operationele diensten VRGZ

In dit scenario zullen voor alle posten waar dit mogelijk is zonder grote bouwkundige aanpassingen nsa's en tankopstellingen worden geplaatst waardoor er vierentwintig locaties in de regio over deze combinatie zullen beschikken. Met de uitwerking van scenario 2 wordt een serieuze verbetering gerealiseerd in het geschikt maken van operationele posten ten opzichte van scenario 0 en 1.

Scenario 3 – robuuste inrichting van de operationele organisatie VRGZ

In het geval van dit scenario zullen alle zesendertig brandweerkazernes van de VRGZ én vier opkomstlocaties van de ambulancedienst worden voorzien van een noodstroomaggregaat en benodigde brandstofvoorraad.

De realisatie van dit scenario vraagt naast de nodige financiële middelen ook een flinke doorlooptijd. Op meerdere locaties zijn bouwkundige aanpassingen nodig.

	Noodstroom		Brandstof	
	Incidenteel	Structureel	Incidenteel *	Structureel
Scenario 1	21.450	2.180	0	20.958
Scenario 2	39.000	46.062	0	22.840
Scenario 3	66.300	103.496	0	40.720

** De bevoorrading van de tankopstellingen kan worden beschouwd als een één-op-één vervanging van het reguliere tanken bij externe tankstations: uitgaven aan tankstations vervallen en worden vervangen door brandstofafname via de tankopstellingen op de posten. Hierdoor zijn deze niet als incidentele meerkosten meegerekend.*

	Totale meerkosten	
	Incidenteel	Structureel
Scenario 1	21.450	23.138
Scenario 2	39.000	68.902
Scenario 3	66.300	144.216

Noot: in de structurele kosten voor noodstroom is een bedrag van € 6.500 opgenomen voor de ambulancedienst. Deze kosten zullen verlegd worden naar de zorgverzekeraars. Daarnaast is in de financiële onderbouwing al rekening gehouden met het akkoord dat door het AB op 6 november 2025 is verleend voor de inzet van de incidentele weerbaarheidsgelden 2025 en gedeeltelijk 2026 ten behoeve van de aanschaf van (deels mobiele) noodstroomvoorzieningen over de regio verdeelde brandweerkazernes.

Advies aan uw bestuur

Op basis van onze expertise en doorrekenen van de scenario's adviseren wij het bestuur om uit te gaan van scenario 2. Dit scenario leidt tot een structurele budgetbehoefte van € 68.902 per jaar, waarvan € 6.500 wordt verhaald op de zorgverzekeraars. Daarnaast is een incidentele bijdrage van € 39.000 benodigd.

Financiën

Voor zowel de incidentele als structurele meerkosten zijn geen financiële middelen beschikbaar binnen de huidige budgetten van de VRGZ. Op basis van de eerste tussentijdse rapportage 2026, waarin een negatief resultaat van € 52.000 wordt geraamd, en gelet op de ontwikkelingen en uitdagingen zoals opgenomen in de begroting 2027, zien wij op dit moment geen mogelijkheden om deze lasten binnen de organisatie zelf op te vangen.

Er kunnen verschillende scenario's worden onderscheiden voor de financiële verwerking van de benodigde budgetten, waaronder een begrotingswijziging in 2026 dan wel 2027. In overleg tussen het Algemeen Bestuur en de directie van de VRGZ wordt bepaald welk scenario het beste aansluit bij de uitvoerbaarheid van het voorstel en de belangen van de gemeenten, met inachtneming van de samenhang en planning van overige bestuurlijke stukken, waaronder de begroting.

Mogelijke oplossingsrichting

Vanaf 2027 stelt het Rijk landelijk € 35 miljoen beschikbaar ter versterking van de weerbaarheid en voor de ontwikkeling van een landelijk netwerk van coördinatie- en noodsteunpunten. Eind 2026 wordt duidelijk wat de financiële consequenties hiervan zijn voor de VRGZ en hoe de verdeling tussen gemeenten zal plaatsvinden. De exacte omvang van de bijdrage aan de VRGZ is op dit moment nog onzeker.

Het is mogelijk om vooruit te lopen op deze middelen hiervan een deel te alloceren voor de structurele dekking. De kanttekening hierbij is wel dat het alloceren van deze middelen betekent dat zij niet langer beschikbaar zijn voor andere doeleinden.

Bespreekpunten

Het Bestuur wordt gevraagd om:

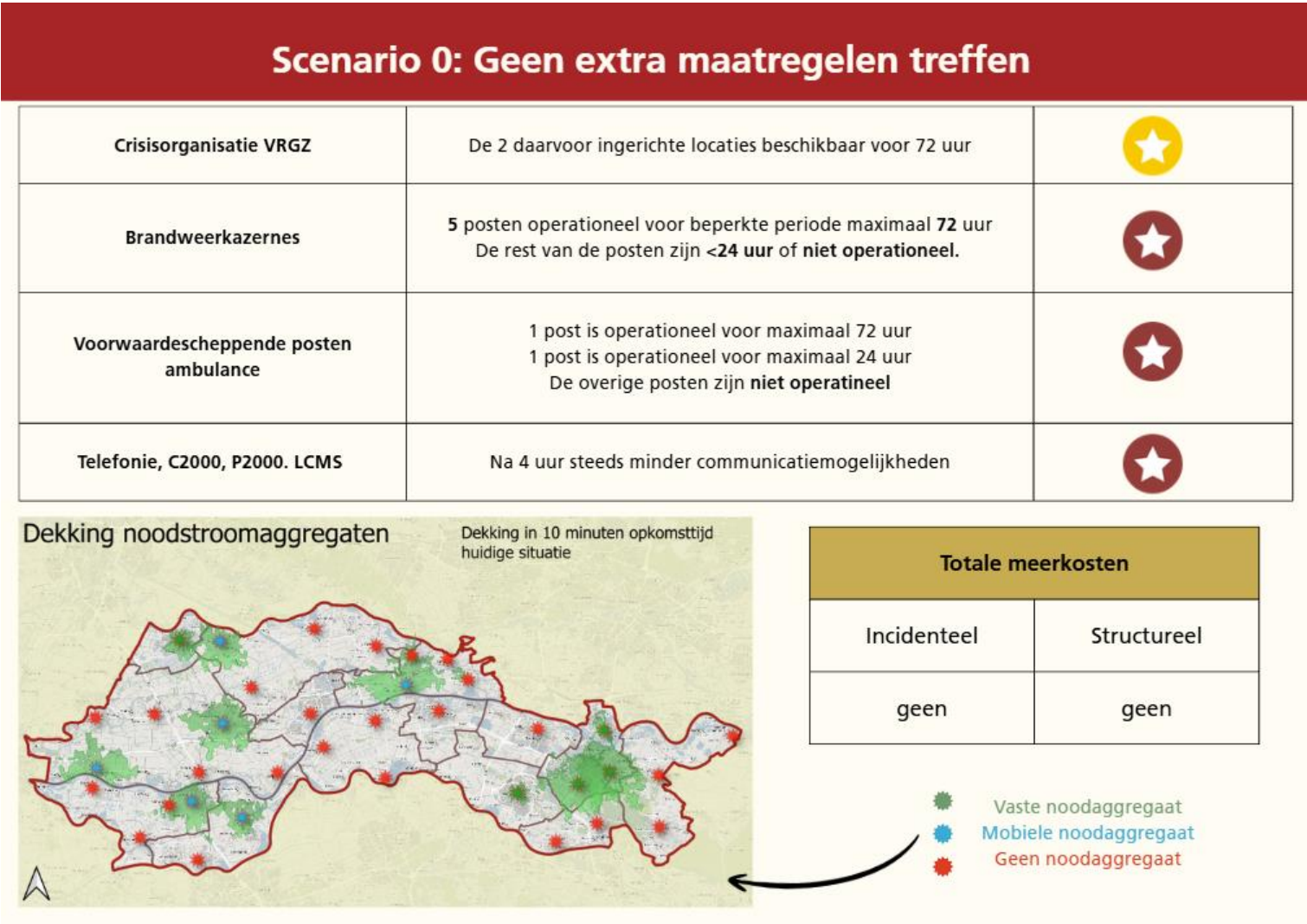
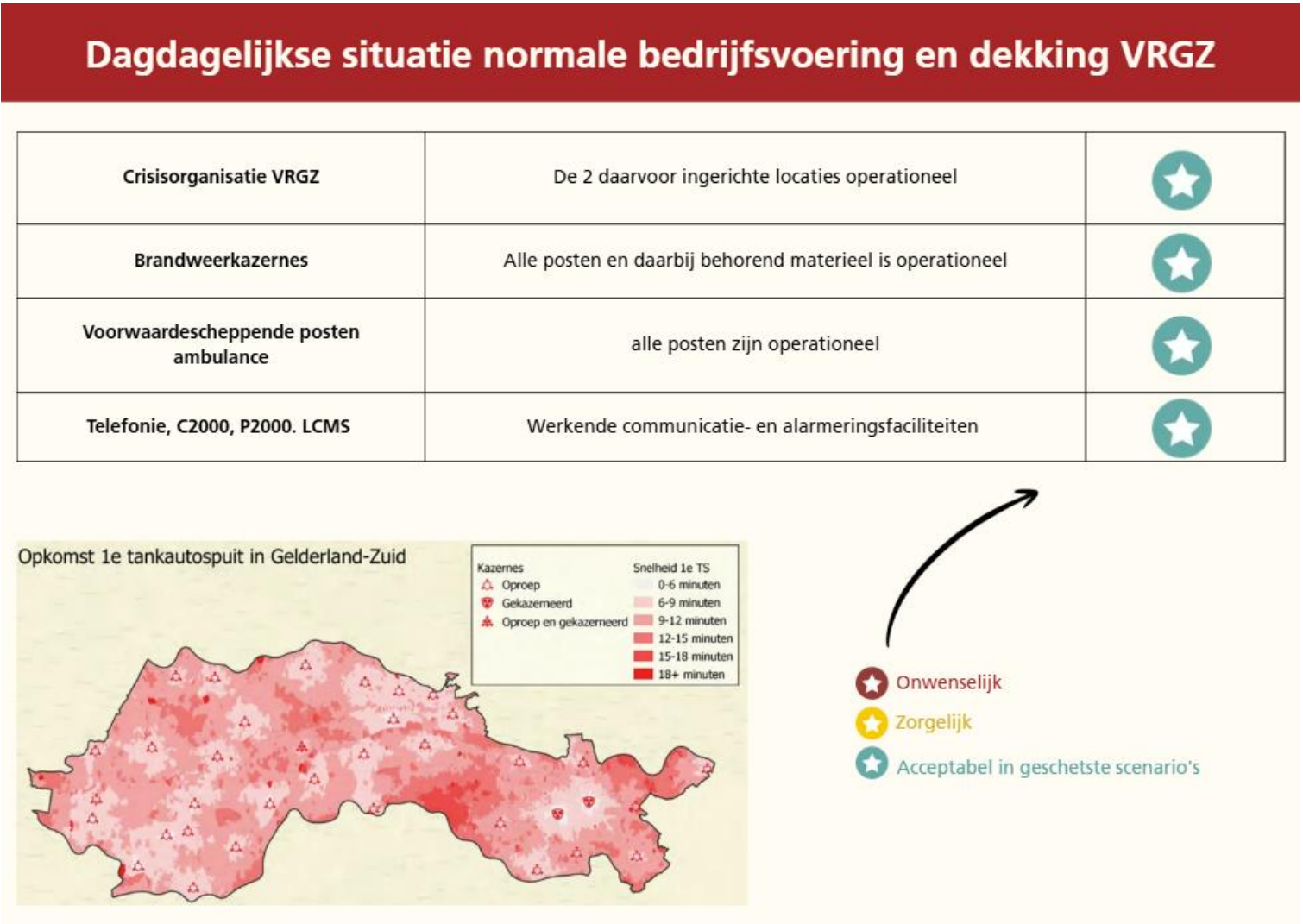
1. Kennis te nemen van de uitgevoerde verkenning en de uitwerking van vier scenario's, ter bevordering van de continuïteit van de operationele diensten VRGZ gedurende minimaal 96 uur;
2. Kennis te nemen van het voornemen tot het uitvoeren van een aanvullend verkennend onderzoek naar het faciliteren van eigen noodcommunicatie- en alarmeringsmiddelen, in relatie tot de landelijke ontwikkelingen;
3. De verschillende scenario's te bespreken en richting te geven aan een voorkeursscenario als basisniveau ter bevordering van de continuïteit van de operationele diensten VRGZ;
4. Een extra AB-vergadering te organiseren ter besluitvorming, voorafgaand aan het extra DVO in september

Besluitvormingsproces

Gremium	Datum	Inhoud besluit
DB	18 juni 2026	Doorgeleiding ter bespreking naar het Algemeen Bestuur
AB	2 juli 2026	-
AB	Voorstel: 24 september 2026	Vaststellen voorkeursscenario als basisniveau Financiering voorkeursscenario

Bijlagen

- Bijlage 1: Hoe ziet het scenario grootschalige stroomuitval eruit op basis van onze operationele diensten (onder deze bespreeknotitie)

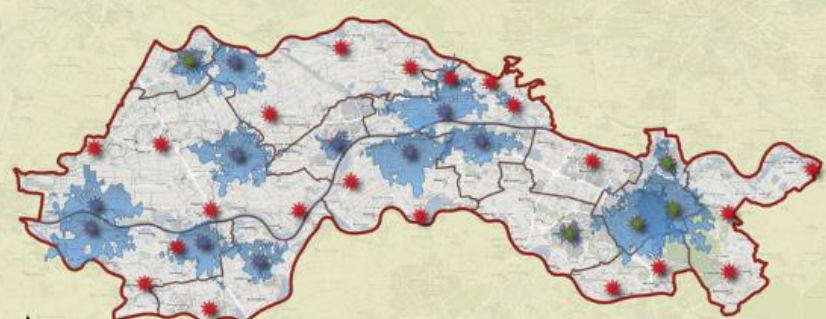
In scenario 0 wordt gesproken over 72 uur, de beoogde 96 wordt niet gehaald

Scenario 1: Minimale inrichting voor absolute basis

Crisisorganisatie VRGZ	Locaties met beperkte middelen beschikbaar voor 96 uur	★
Brandweerkazernes	15 posten operationeel operationeel voor 96 uur. De overige 21 posten zullen alleen de eerste uren inzetbaar zijn.	★
Voorwaardescheppende posten ambulance	2 posten zijn operationeel voor 96 uur, 2 posten niet	★
Telefonie, C2000, P2000. LCMS	Na 4 uur steeds minder communicatiemogelijkheden, er zijn geen alternatieven beschikbaar	★

Dekking noodstroomaggregaten

Dekking in 10 minuten opkomsttijd
Scenario 1

Totale meerkosten

Incidenteel	Structureel
€ 21.450	€ 23.138

Noot: in de structurele kosten voor noodstroom zijn 6.500 aan kosten meegenomen voor de ambulancedienst. Deze kosten zullen verlegd worden naar de zorgverzekeraars.

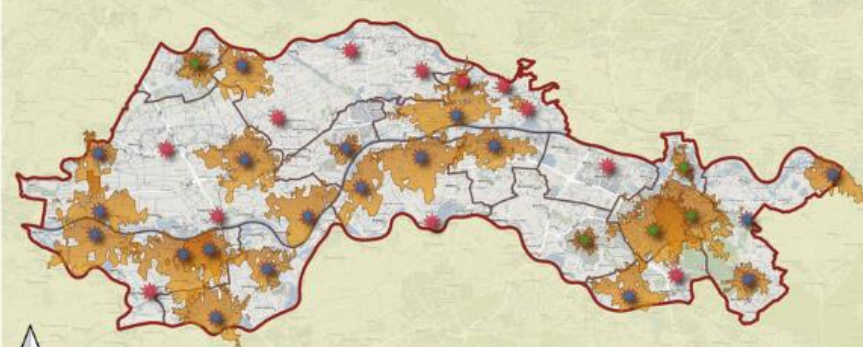
- Vaste noodaggregaat
- Mobiele noodaggregaat
- Geen noodaggregaat

Scenario 2: Reële inrichting voor werkbare basis operationele diensten

Crisisorganisatie VRGZ	Locaties met beperkte middelen beschikbaar voor 96 uur	★
Brandweerkazernes	24 posten operationeel voor 96 uur. De overige 12 zullen alleen de eerste uren inzetbaar zijn.	★
Voorwaardescheppende posten ambulance	Alle 4 de posten zullen voor 96 uur operationeel zijn	★
Telefonie, C2000, P2000. LCMS	Na 4 uur steeds minder communicatiemogelijkheden, er zijn geen alternatieven beschikbaar	★

Dekking noodstroomaggregaten

Dekking in 10 minuten opkomsttijd
Scenario 2

Totale meerkosten

Incidenteel	Structureel
€ 39.000	€ 68.902

Noot: in de structurele kosten voor noodstroom zijn 6.500 aan kosten meegenomen voor de ambulancedienst. Deze kosten zullen verlegd worden naar de zorgverzekeraars.

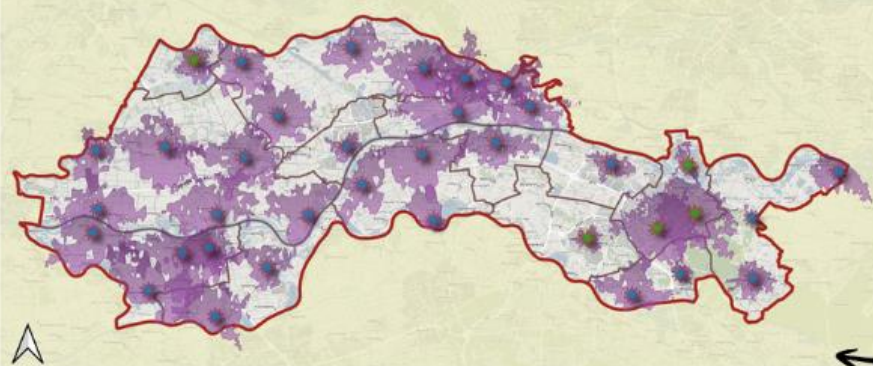
- Vaste noodaggregaat
- Mobiele noodaggregaat
- Geen noodaggregaat

Scenario 3: Robuuste inrichting van de operationele organisatie VRGZ

Crisisorganisatie VRGZ	Locaties met beperkte middelen beschikbaar voor 96 uur	★
Brandweerkazernes	36 posten operationeel voor 96 uur.	★
Voorwaardescheppende posten ambulance	Alle 4 de posten zullen voor 96 uur operationeel zijn	★
Telefonie, C2000, P2000. LCMS	Na 4 uur steeds minder communicatiemogelijkheden, er zijn geen alternatieven beschikbaar	★

Dekking noodstroomaggregaten

Dekking in 10 minuten opkomsttijd
Scenario 3

Totale meerkosten

Incidenteel	Structureel
€ 66.300	€ 144.216

Noot: in de structurele kosten voor noodstroom zijn 6.500 aan kosten meegenomen voor de ambulancedienst. Deze kosten zullen verlegd worden naar de zorgverzekeraars.

- Vaste noodaggregaat
- Mobiele noodaggregaat
- Geen noodaggregaat